

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ
АЛЬТЕРНАТИВНОГО
ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ
СЕКЦІЯ МЕДІАЦІЇ

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ
ТРУДОВИХ СПОРІВ

СТРАТЕГІЯ

РОЗВИТКУ МЕДІАЦІЇ

СЕРЕД АДВОКАТІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
ДО 2030 РОКУ

unba.org.ua

У цій Стратегії визначено **основні напрями розвитку медіації в Україні серед адвокатської спільноти** як окремого напрямку діяльності, до якого залучаються адвокати. Медіація для адвокатів може бути як професійний інструмент у власній практиці або як додатковий спосіб для врегулювання спорів під час надання правничої допомоги.

Мета Стратегії – визначити основні напрями інтеграції медіації у практику врегулювання спорів, створити сталі механізми інтеграції медіації в адвокатську діяльність, підвищити якість надання правової допомоги, сформувати нову парадигму вирішення конфліктів і позиціонування України як регіонального лідера в альтернативному врегулюванні спорів.

ДОКУМЕНТ РОЗРОБЛЕНО ВІДПОВІДНО ДО:

- **Закону України «Про медіацію»**
від 16.11.2021 №5076-IX
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>), у якому закріплено статус медіатора, порядок проведення медіації в Україні, а також чітко визначено, хто в Україні має право бути медіатором;
- **Правил адвокатської етики**
(<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n000189-1-17#Text>), у яких визначено етичні стандарти поведінки адвокатів, зокрема принципи добросовісності, конфіденційності, незалежності та уникнення конфлікту інтересів, що є спільними для адвокатської і медіаційної практики;
- **Рекомендації №R (98) 1** Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації у сімейних справах від 21.01.1998;
- **Рекомендації №R (99) 19** Комітету Міністрів Ради Європи державам – членам Ради, які зацікавлені в організації медіації у кримінальних справах» від 15.09.1999;
- **Рекомендації Rec (2001) 9** Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами й сторонами—приватними особами від 05.09.2001;
- **Рекомендації Rec (2002) 10** Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах від 18.09.2002;
- **Керівних принципів №14** для кращого виконання наявних Рекомендацій щодо медіації в сімейних справах і щодо медіації в цивільних справах / ухвалено Європейською комісією з ефективності правосуддя 07.12.2007;
- **Керівних принципів №15** для кращого виконання наявних Рекомендацій щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами і сторонами – приватними особами / ухвалено Європейською комісією з ефективності правосуддя 07.12.2007;
- **Керівних принципів №13** для кращого виконання наявної Рекомендації щодо медіації в кримінальних справах/ухвалено Європейською комісією з ефективності правосуддя 07.12.2007.

Розроблення документа ініціював Комітет НААУ з питань трудового права за участю Секції з медіації Комітету АВС як фахову відповідь на зростаючу потребу в альтернативному врегулюванні спорів у трудовій, сімейній, господарській, адміністративній та інших сферах, як стратегічну відповідь на виклики післявоєнного відновлення та євроінтеграції України, а також щодо важливої участі адвокатів у процедурі медіації.

Розвиток медіації в адвокатурі України відбувається також у контексті виконання зобов'язань України в межах Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, зокрема щодо адаптації європейських підходів до альтернативного врегулювання спорів.

Реалізація цієї Стратегії також спрямована на імплементацію європейських стандартів медіації в межах правничої професії. Зокрема, вона відповідає положенням Угоди про асоціацію з ЄС, рекомендаціям СЕРЕУ та кращим практикам адвокатських палат країн ЄС. Впровадження медіації в адвокатську практику є не лише внутрішнім розвитком професії, але й частиною адаптації системи правової допомоги до європейських цінностей діалогу, добровільності та ефективного доступу до правосуддя.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ

I

Нормативна інтеграція медіації в адвокатську діяльність:

- підготовка професійних рекомендацій з медіації для адвокатів;
- участь у правопросвітницьких ініціативах, спрямованих на популяризацію медіації як послуги, яку мають право надавати також адвокати;
- ініціювання змін до актів НААУ (у тому числі Правил адвокатської етики) з урахуванням медіаційної компетентності, зокрема, але не виключно, включення задач повідомляти клієнта про існування альтернативних способів врегулювання спорів;
- участь у правопросвітницьких ініціативах, спрямованих на популяризацію ролі адвоката під час супроводу клієнта в процедурі медіації, а також формування розуміння ролі медіатора у процедурі медіації.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ

II

Освітній розвиток:

- включення навчальних матеріалів (вебінарів, семінарів) із медіації до програм ВША НААУ;
- заходи з постійного підвищення професійного рівня медіаторів, які є адвокатами, у тому числі, але не виключно, проведення симуляцій;
- розроблення та підтримка базових курсів підготовки сертифікованих медіаторів з можливістю також отримання спеціалізації;
- проведення тренінгів і практикумів за участі національних і міжнародних експертів з метою забезпечення та розвитку практики медіації в Україні.

III

Професійне визнання:

- становлення професійної ідентичності медіатора, розвиток професійного профілю «медіатор»;
- підготовка інформаційних матеріалів для адвокатів (гайди, шаблони угод про медіацію тощо);
- створення реєстру адвокатів, які пройшли навчання та мають намір реалізувати свою компетентність як медіатори, а також про перелік адвокатів, які володіють переговорними навичками (консиліатори);
- розроблення системи рейтингування медіаторів на основі результативності.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДО 2030 РОКУ:

- наявність сталої професійної спільноти адвокатів, які поєднують правничу й медіаторську практику;
- внесення змін до стандартів професійної етики адвокатів, зокрема в частині конфлікту інтересів, незалежності та інформування клієнта про можливість вирішення спору шляхом медіації;
- розширення стандартів етики адвоката;
- налагоджена міжпрофесійна співпраця між адвокатами та медіаторами;
- зміцнення довіри громадян до інституту адвокатури як провайдера не лише судового, але й позасудового вирішення спорів;
- підвищення рівня обізнаності адвокатів із процедурою медіації та формування спроможності адвокатів інформувати клієнта про медіацію, її переваги та застереження у застосуванні. Мета – адвокати розуміють, що таке медіація, як вона відбувається і можуть розповісти про це клієнтам.

Моніторинг і реалізація:

Реалізація цієї Стратегії покладається на:

- Секцію медіації Комітету АВС – координатор загального виконання та розробник змістовної частини;
- інші зацікавлені комітети та партнери – на етапах впровадження, комунікації та навчання.

Щороку планується звітність про виконання завдань стратегії на основі професійного моніторингу та консультацій з адвокатською спільнотою.

Над розроблення Стратегії працювали:

Анжела Кричина;

Вікторія Поліщук;

Ірина Федорич;

Наталія Черевко;

Тетяна Водоп'ян;

Анжеліка Багрова.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

unba.org.ua